

VÕTA KÕRGGKOOLES

LILIAN ARIVA-TIIRMAA
EESTI MAAÜLIKOO

MIDA ME VÕTA ALL MÕISTAME?

VARASEMATE ÕPINGUTE, TÖÖKOGEMUSE JA TÄIENDUSKOOLITUSE ARVESTAMINE
ÕPPEKAVA KONTEKSTIS.

KÕRGGKOOLITI ON DETAILIDES ERISUSI, ENT PÕHIMÕTTED ON PAIKA PANDUD LÄHTUDES
KÕRGHARIDUSSTANDARDIST NING ARUTATUD LÄBI PROGRAMMI „PRIMUS“ RAAMES, MILLE ÜHE
ALATEGEVUSE ÜLESANDEKS OLI VÕTA KVALITEEDI ÜHTLUSTAMINE EESTI KÕRGGKOOLES.

VARASEMATE ÕPINGUTE ARVESTAMINE

- VARASEMATE ÕPINGUTE ARVESTAMINE ERINEB TÖÖKOGEMUSE JA TÄIENDUSKOOLITUSE ARVESTAMISEST OLULISELT, KUNA PROTSSESSIS VÕRRELDAKSE VAID ÕPITU SOBIVUST ÕPPEKAVASSE – VÕRRELDAKSE ÕPPEKAVA/MOODULI/ÕPPEAINE PÄDEVUSI SOORITATUD AINE(TE) OMADEGA.
- SISULIST HINNANGUT ÕPITU OMANDAMISELE EI ANTA, KUNA SEDA ON JUBA VAREM TEHTUD (TEINE ÕPPEASUTUS ON ÕPPIJALE HINDE JUBA PANNUD).
- AKADEEMILINE ÕIEND = ÕPPEASUTUS X USUB, ET ÕPPEASUTUS Y ON TUDENGILE SELLES AINES PÄDEVUSED ANDNUD NING ME TUNNUSTAME NEID.

TÖÖKOGEMUSE JA TÄIENDUSKOOLITUSE ARVESTAMINE

- KEERUKAM PROTSSESS KUI ÕPPEAINETE ARVESTAMINE, KUNA LISAKS PÄDEVUSTE VÕRDLEMISELE ON TARVIS ANDA KA HINNANG ÕPPIJA TASEMELE.
- EI HINNATA MITTE TÖÖKOGEMUSE OLEMASOLU VAID SELLEST ÕPITUT, MIS TÄHENDAB, ET VÕTA TAOTLEJA PEAB OSKAMA VÄLJA TUUA, KUIDAS ÕPPEAINE PÄDEVUSED TÖÖKOGEMUSE/TÄIENDUSKOOLITUSE RAAMES „ÄRA ÕPITI“.
- AKADEEMILINE ÕIEND = ÕPPEASUTUS X KINNITAB, ET ÕPPIJAL ON PÄDEVUSED OLEMAS, NEEDE ON OMANDATUD TÖÖKOGEMUSEST/TÄIENDUSKOOLITUSEL .

HINNANGU ANDMINE VS HINDAMINE

- HINNANGU ANDMINE KUI VÕRDLUS ÕPPEKAVA JA ÕPITU PÄDEVUSTE VAHEL
- HINDAMINE KUI ÕPPIJALE HINDE (KUJUL „ARVESTATUD“) PANEMINE JUBA OLEMAS OLEVATE TEADMISTE/OSKUSTE/PÄDEVUSTE EEST.
- HINNANGU ANDMIST ON NIMETATUD KA „AINETE ÜLEKANDMISEKS“ (CREDIT TRANSFER) – JUBA SOORITATUD TULEMUSED KANTAKSE ÕPPEKAVA KONTEKSTI.

MIKS MEILE VÕTAT TARVIS ON? ÕPPIJA:

- EI PEA UUESTI „ÜLE ÕPPIMA“ ASJU, MIS ON TAL JUBA SELGED;
- ÕPPEKAVA LÄBIMISELE KULUV AEG ON LÜHEM;
- TEOORIA JA PRAKTIKA SUUREM SEOSTAMINE;
- MOTIVATSIOON ELUKESTVAKS ÕPPEKS;
- ÕPPIJA RAHULOLU.

MIKS MEILE VÖTAT TARVIS ON? KÕRGGKOOI:

- RÕHKEM TÄISKASVANUD ÕPPIJAI (ÕPPIJATE ARVU SUURENDAMINE);
- ERINEVA TAUSTA JA KOGEVUSEGA ÕPPIJAD;
- KOOSTÖÖ KOOLIDE VAHEL;
- (MAJANDUSLIK KASU).

KUIDAS VÕTA ON ARENENUD?

- VÕTA KUI AINETE ARVESTAMINE ON KÕRGGKOOLIDES OLEMAS OLNUD JUBA VÄGA AMMU – TEISES KOOLIS ÕPITUT SAJ JUBA NÕUKOGUDE AJAL ARVESTADA (PROTSESS ISE OLI LIHTSALT VORMILISELT PRAEGUSEST ERINEV);
- 90NDAD OLI „SEGANE AEG“, MIL VÕTA OLI REGULEERIMATA, ENT SISULISELT SIISKI KASUTUSEL – MITTE AINULT IGAS ÜLIKOOIS, VAI IGAS TEADUSKONNAS/ÕPPETOOLIS/LÄHTUVALT ÕPPEJÕUST OLID OMA PÕHIMÕTTE, MIDA PÜÜTI JÄRGIGA.
- OONDATEL ASUTI VÖTAT REGULEERIMA NING ÜHTLUSTAMA.

VÕTA ÜHTLUSTAMINE EESTI KÕRGGKOOLIDES

- LÜKKA
- PRIMUS

HARIDUSPROGRAMMID, MILLE RAAMES EESTIS VÖTAT ARENDATI. MÖLEMAST SAADUD KOGEVUSED ON KÕRGGKOOLIDELE HINDAMATUD, KUNA LÄBI KOGEVUSTE VAHETAMISE JÕUTI ÜHISTELE ARUSAAMADELE.

VÖTA ÜLDPÕHIMÕTETES LEPITI KOKKU 2010. AASTAL.

VÕTA UURINGUD

- EESTIS ON VÖTA PÕHIMÕTETE VÄLJAKUJUNEMISELE AIDANUD KAASA KA SIIN TEHTUD TEADUSTÖÖ, MIS ON VÖTE TEOREETILISI ALUSEID UURINUD.
- PALJU ON TEGETUD NII ÕPPIJA KUI KA VÖTA NÕUSTAJA POSITSIOONIDE UURIMISEGA, SÜVENETUD SELLESSE, KUIDAS ÕPPIJA END SELLES PROTSESSIS TUNNEB, MIS ON TEMA JAOKS OLUINE.
- TALLINNA ÜLIKOOIS ON KAITSTUD MITMEID LÕPUTÖID, NENDE TULEMUSED ON VÖTA PAREMALE MÕISTMISELE KAASA AIDANUD.

ÕPPIJA/TAOTLEJA PROBLEEMID

- VORMILISED KÜSIMUSED (ALATES SELLEST, MIS SEE VÖTA ON, KUNI SELLENI, KUIDAS SEE KÄIB, **MIS ON VÖTA MÖTE**).
- ÕPPIJATEL PUJUDUB ARUSAAM ÕPPEKAVAST NING HINDAMISE PROTSESSIST.
- ÕPPIJAD EI OLE TEADLIKUD, MILLINE ON TÖÖANDJA SILMIS KOGEVUSEST ÕPITU HINDAMISE VÄÄRTUS (MILLINE VÄÄRTUS ON DIPLOMIL, MILLES NÄITEKS SUUR OSA PÕHINEB VARASEMATE KOGEVUSTE HINDAMISEL?)
- HINDAMISE TULEMUS VÖIB OLLA ÕPPIJA JAOKS NEGATIIVNE (KOGEVUSED ON ÄGA ISIKLIKUD – KUI NEID EI ARVESTATA, KAS NEED EI OLE SIIS VÄÄRTUSLIKUD?)
- MIS ON **ENESEANALÜÜS**?

KÕRGGKOOLI PROBLEEMID

- KOGEVUSEST ÕPITU KUI VARASEMAST ERINEV LÄHENEMINE EELDAB MUUTUSI ARUSAAMADES;
- KÕRGGKOOLIS ÕPPIJA JA VÖTA TAOTLEJA VÖRDNE KOHLEMINE;
- KUIDAS VÖRREDA UNIKAALSET KOGEVUST ÕPPEKAVAGA?
- MILLISED DOKUMENDID KOGEVUST TÖENDAVAD? (MILLISED ON LIHTSALT SÕNAVAHT?)
- KES ON PÄDEV OLEMASOLEVAID TEADMISI HINDAMA?
- KUIDAS HINNATA? MILLISEID MEETODEID KASUTADA?

MIS ON ÕPPIJA JAOKS OLULINE?

- **SELGUS:** MIDA HINNATAKSE, KUIDAS HINNATAKSE JA MIKS HINNATAKSE;
- **INFORMATSIOON** (MILLES PROTSESS SEISNEB, MIDA TÄPSELTEGEMATA PEAB);
- **NÕUSTAMINE** – TAOTLEJAT PEAB NÕUSTAMA, ENT MITTE TALLE VASTUSEID ETTE ÜTLEMA, TEMA EEST ISE TAOTLEMISDOKUMENTE TÄITMA JMS.

MIS ON KÕRGGKOOLI JAOKS OLULINE?

- KÕRGGKOOL PEAB ÕPPIJAT/TAOTLEJAT USALDAMA;
- OLULINE ON HINNATA ÕPITUT, MIS ON SAMAL TASEMEL KÕRGGKOOLIS ÕPITAVAGA;
- HINDAMINE PEAB OLEMA NÄHTAV (SELGED KRITERIUMID, TAOTLEJALE ARUSAADAVAD MEETODID, EESMÄRGIST LÄHTUMINE).

MILLISED ON MEIE PROBLEEMID TÄNA?

- VÕTA ON PRAEGUSEKS ÜSNA LOOMULIK OSA ÕPPEPROTSESSIST, SIISKI ON ASPEKTE, MIS TEKITAVAD PROBLEEME NING MILLELE KONKREETSET LAHENDUST EI OLE LEITUD;
- OLEME HARJUNUD, ET IGA KOEEMUS ON UNIKAALNE NING VÕTA EI SAAGI OLLA HINDAJA JAOKS VÄGA LIHTNE PROTSESS;
- KUST LEIDA PÄDEVAID HINDAJAID? KAS OLULISEM ON TEADLIKKUS ERIALAST VÕI TEADLIKKUS PROTSESSIST?
- KELLEL LASUB VASTUTUS?

KITSASKOHAD

- KUI ÕPPIJA ON AINE VÕTAGA ARVESTANUD, EI SAA TA SAMA AINET UUESTI KÕRGGKOOLIS KUULATA (POSITIIVSELE HINDELE SOORITATUD AINET EI SAA REEGLINA UUESTI LÄBIDA);
- VÕTA KOMISJONIDE KOOSSEIS – KAS EELISTADA SUURE PAGESIGA KOGENUD ÕPPEJÕUDE (KEL SAGELI ON JUBA PALJU KOHUSTUSI) VÕI NOORI, KES EI PRUUGI OLLA ERIALASELT NII PÄDEVAD;
- KUI PALJU VÕTAT MEIL TARVIS ON? (KAS VABAAINENA ON MÕTET ARVESTADA POKSIRINGI JA KÄSITÕÕDE?)

NÄITED

- PRAKTIKA SOORITAMINE TÕÕKOGEMUSENA: KAS ASUTUSES, KUS ISE TÕÕTATAKSE, ON MÕISTLIK PRAKTIKAL OLLA?
- PRAKTIKA SOORITAMINE VÄLISMAAL: KUI ETTE ON ANTUD KONKREETNE PRAKTIKAPLAAN – KAS SEE ON VÕTA VÕI SOORITATAKSE AINE KODUKÕRGGKOOLIS (JUHENDAJA KUI SELLISE OLEMASOLU KODUKOOLIS);
- INTERVJUUDE LÄBIVIMINE – KUIDAS ME TEEME KINDLAKS, ET TAOTLEJAL ON PÄDEVUSED OLEMAS, KUI TEDA PROTSESSI KÄIGUS OTSESELT EKSAAMINEERIDA EI TOHI.